

FOLK OG LAND

NR. 11 — 11. ARGANG

LØRDAG 24. MARS 1962

LØSSALG 75 ØRE

O. K.:

Norge og Fellesmarkedet

Hvorfor slikt hastverk med å komme med?

Amerikansk dollars-utenrikspolitikk slik til og med en amerikansk avis ser det. Underskriften var: *The hand still feeds the dog that bites.*

Den meget kjente og velinformerte journalist Stewart Alsop skriver i «Aftenposten» 24/2 en artikkel hvor han forteller oss hvorfor Europa

må bli en konføderasjon.

Han forteller at amerikanerne gang på gang har endret planene for forsvaret av Europa.

NATO's opprinnelige formål, sier han, var å «bygge opp i Vest-Europa en motvekt til Sovjethæren ved et sterkt konvensjonelt forsvar».

«Her har man grunnen til at Vest-Tyskland ble gjenopprustet», sier han videre. Det er vel også grunnen til det «Deutsche Wirtschaftswunder».

Meningen var at man skulle sette opp 90 divisjoner før utgangen av 1955. I dag er det fremdeles bare 25. «Vestens velstandssamfund har forsøkt å erstatte soldater med atomvåpen fordi atomvåpen er billigere og lettere å få tak i» sier Alsop.

Og idag er stillingen den at «de fleste militæreksperter mener at en atomstrid på bakken vil kreve flere og ikke færre soldater». Er dette riktig, sier Alsop, så kan ikke Vest-Europa «forsvares hverken med eller uten atomvåpen».

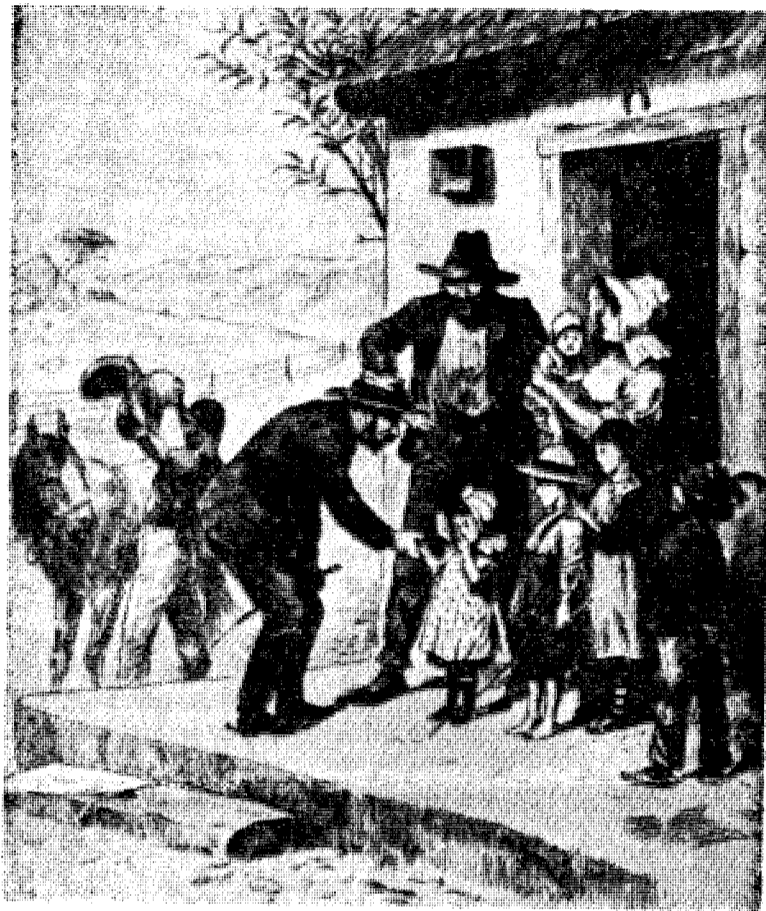
Efter 10 års amerikansk ledelse av Europas forsvar, er vi altså idag i den stilling at Europa ikke kan forsvares!

Og ikke nok med det. Alsop mener at hvis det ikke blir krig snart, så vil heller ikke

Forts. side 7

Det forkjetrede Sør-Afrika

Det yngste germanske sprog: Afrikaans

— Ved det hårde «boer» (bonde)-liv ble også innflydelsen fra skole, kirke og presse bare ringe.

I det fornemme tidsskrift **NATION EUROPA**, som har viet Sør-Afrikas problemer et helt spesialhefte, henter vi etterfølgende interessante artikkel undertegnet Margot:

I Tyskland snakker man ofte om «boere» og alle vet hvilket folk som menes med det, men selv kaller de seg «afrikaander». Dette navn dukket opp allerede i midten av det 18. århundre i Kapland og må vel være preget ut fra bevisstheten om at Sør-Afrika virkelig ble innvandrernes hjem. «Afrikaans» er i tidens løp blitt betegnelsen på de hvite afrikanernes sprog. I leksikonet finner man fremdeles idag forklaringen «Kaphollandsk», men afrikaans er forlengst blitt et selvstendig sprog med en omfangsrik litteratur, som vitner om folkets kulturelle kraft.

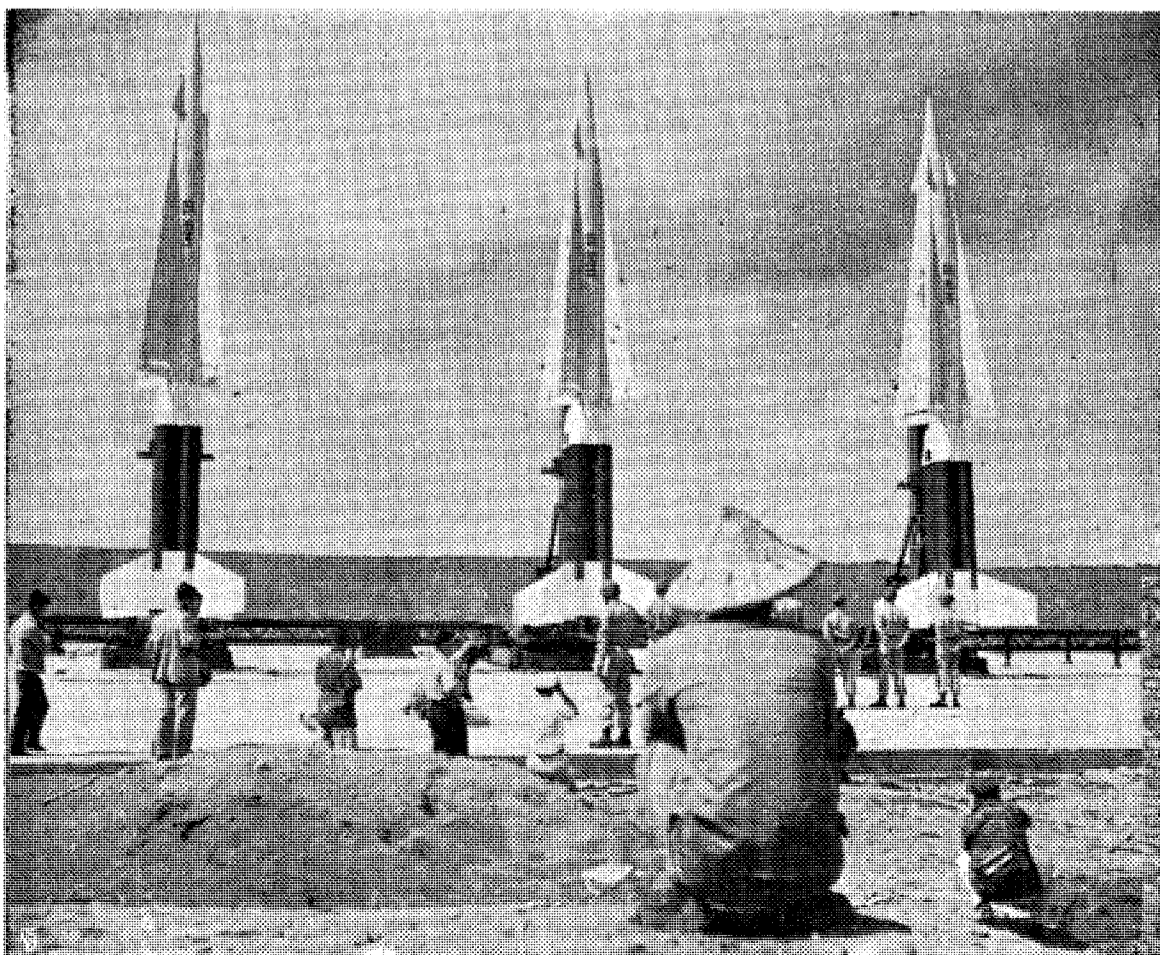
Afrikaans har utviklet seg fra det 17. århundres Niederdeutsch, som de første hollandske kolonister talte, da de i 1652 for første gang betrådte sør-afrikansk jord. — Mange innflydelser har herunder vært virksomme: ved siden av hoveddelen, det hollandske sprogement, finner man mange tyske, engelske, franske og sågar malayiske påvirkninger. Formet og ka-

rakterisert ble sproget gjennom livet på afrikansk jord, som tvang til pregning av nye uttrykk for mange ting. Den åndelige kontakt med Europa var i det 18. og 19. århundre innskrenket til et minstemål, og ved det hårde «boer» (bonde)-liv ble også innflydelsen fra skole, kirke og presse bare ringe. «Defleksjonen», som man kan fastslå ved nesten alle germanske sprog, kunne derfor skride frem meget hurtigere: Endelsene ble sløyfet og erstattet med preposisjoner. Det finnes også bare en eneste artikkel «die». Verbet «være» har for entall og flertall i

(Forts. side 6)

En «Voortrekker» (pioner-boer)

SIGURD LYGSTAD:

Eit alternativ

Ivar Hjort Svendsen meiner eg ser for «trangt». Eg er likevel av den meining at vegen til fridom er so trang. At me framom alt anna må halde på sjølvrådetretten i eigen heim (landet) og over vårt eige liv som folk. Dette er eg overtydd om er livsvegen for det norske folk.

Kva nyttar det om eg og I. H. S. og 99 av det norske folk har dei beste tankar om samarbeid og venlege kjensler for våre medmenneskje kvar dei er, anten her i landet, i Europa og i andre verdsluter, dersom me slepper nokon til å få makt over oss, som til og med kan drive oss i kamp mot våre aller næraste og mot våre eigne sanne interesser?

Eg meiner me må ha klårt for oss kvar opptaket til alle desse «samarbeid» kjem frå.

Nei, det er ikkje frå folket, difor vert det lagt slik energi i propagandaen med lokkematen: høg levestandard.

Me kan sikkert slå fast at det er interesser — som går mot — og på tvers — folket sine. Difor skal dette drivast igjenom som ei hastverkssak. Berre ein slik framgangsmåte skulle vere skikka til å få oss til å tenkje oss betre om.

Tenk om ei so viktig sak hadde vorte dryfta slik som den har krav på:

«Det er de nasjonale krefter i et folks oppgave å være om vår egenart, ikke å være mot et fellesskap». Gode Hjort Svendsen, eg er heilt samd! Men so spørst det kven som ser og dømer rett: Eg ser det slik at der er ingen plass gjeven for dei nasjonale krefter i dette samband — fellesskap — som skal realiserast i Europa som lekk i dei Sameinte Nasjonane.

Eg ser visse fyremunar i å kunne vere nøygd med livet utan å setje alt for store krav til levestandarden — den materielle. Derimot er eg ikkje so smånøgd når det gjeld visse andre livssider. Nokre synest vere av den meining at når ein del ting frå farne tider er samla på museum og det vert spela Hardingfele og dansa gamal folkedans ein gong innimillom all negermusikken og dansen då er den norske kulturarven vel berga! Og når det aukar på med bunader på stemner og festdagar då må det vel seiast at fedrearven står høgt! Men alt dette (bortsett frå folkesmusikken og dansen) er likevel berre noko ytre, viktigast er det om me innanfor den ytre gamle gode trøya og skjorta har dei gamle gode eigenskapane som norske i tankar og kjensler — i hug og hått. Er ikkje dette det

viktigaste: Sjela og livet. — Anten det vert pavemakt eller sionistar og pengemakt som vil setje sitt merke på dei Sameinte Nasjonane, der finst ingen plass for oss med våre beste eigenskapar like lite som under eit kommunistdiktatur.

Difor er valet enkelt: Streng nøytralitet til maktblokkene. Vilkår: Me må ta sikte på økonomisk frigjering og sjølbearing. Gjerne nordisk samarbeid betre utbygd. Men alt samarbeid som me går med i krev me grunna på slik måte at ingen etter som tida går vil finne ut at dei har vorte narra. Tvertimot må røynsla gjennom det samarbeid som er rett grunna gjeve alle deltakarane den forståing at dei røynleg har vunne på samarbeidet — om ikkje materiel, so likevel — når alle er ærlege og vil rettferd.

Rettfærd, ja. Sterk rettskjensle er ikkje det ein av dei gode gamle eigenskapane hjå oss som einskildmenneskje og som folk? Kan me so gjere oss tankar om kva rettsvern me vil få i det samlag desse vil dra oss inn i.

Her er noko av ein artikkel i Aftenposten av professor Johs. Andenes, som går ut på at deltakinga i det europeiske og økonomiske samarbeidet gjennom den sokalla sammarnaden «ikke kan antas å krenke Grunnlovens paragraf 1.» Fordi: «— det er tale om samarbeid mellom likestilte stater i felles interesse. Ingen vil for alvor hevde at de nåværende deltagere i Fellesskapet har mistet sin status som selvstendige og uavhengige stater. Dette må etter mitt skjønn være avgjørende for synet på Norges stilling. (Understrika av meg — S. L.)

Merknad: Om professoren her kan ha formelt rett skal ikkje eg prøve gå mot. Men faktisk, og det er det avgjerande, sjølv sagt er me ikkje lenger frie og ubundne frå den dag me har gjeve styringa av dei økonomiske trådane til eit ekspertkontor i Bryssel (eller annan stad).

Dette tenkte eg materialistane hadde skyna, desse som ikkje synest leggje vekt på stort anna enn det økonomiske og levestandarden. Eller kva er igjen når den økonomiske sjølvrådetretten er fråskreven? Andenes vidare: «Det er nok så at det ikkje er noen full likestilling

Dødsfall

Idet bladet skal gå i trykken får vi beskjed om at Finn Støren er avgått ved døden i Buenos Aires.

Støren hadde før krigen vært knyttet til norsk diplomatisk tjeneste i Sør-Amerika. Han sluttet strakt opp om Quislings forsøk på å berge norsk suverenitet og selvstendighet da ulykkene takket være vensterepartienes ødeleggeelse av forsvaret veltet inn over landet og bragte oss en okkupasjon på halsen. Som Quislings uoffisielle «utenriksminister» fikk han fortsatt bruk for sine diplomatiske evner, og gjorde, forøvrig i intimt samarbeide med Quisling, bak kulissene en stor innsats for Norge og for nordmenn som var kommet i vanskeligheter. I stillingens medfør ble han også noe av en forgrunnsfigur i den lange og seige kamp Quisling førte mot den spesielle undertrykkelsespolitikk som Terboven førte.

Støren fulgte med «Solbris» på den legendariske reise til Argentina, og har senere vært bosatt der. I FOLK OG LAND har han, som våre lesere vil vite, skrevet en rekke artikler som kaster nytt lys over mange av okkupasjonstidens hendelser. Og han fulgte også helt til han plutselig døde interessert med i arbeidet her hjemme.

mellom statene med hensyn til stemmeretten i Fellesskapets organer. De store stater teller mer enn de små. Men også de store stater må finne seg i å bli overstemt av et flertall (uthevet av meg) i forsamlingen eller ministerrådet.

Merknad: Ja, då kan me vere like trygge som når hanen får vite at det er «hauk over hauk».

Nettopp gjennom fell økonomisk politikk kan eit fritt folk slavebinde seg sjølv før det er klår over det. Og slepper me det økonomiske sølvstyret over til økonomiske ekspertar utan for landet er me vel ikkje i tvil om at me kjem under pengane sine lover og pengane si makt. Pengane har ikkje fedreland, men alt vil dei kjøpe, kanskje vil dei ha heile jorda?

Alt kan regulerast med pengemakt. Det er alltid nok av dei som vil selje — ogso slike som let seg selje — Splitt og hersk. Folkemenda aukar fåretruande, men pengemakta veit råd: Kven veit? Pengemakta tenar på våpenindustrien, kanskje den har «ei hand med i hanket» idet at verda er kløyvd i ei aust og ei vestblokk?

Difor ynskjer me: Streng nøytralitet.

SIGURD LYGSTAD.

Boktjenesten

anbefaler

nedenstående bøker som vi har et lite lager av og som vi dessuten kan skaffe flere av på kort varsel:

ERICH KERN: **Der grosse Rausch.**

Kommet i en rekke opplag og oversatt til flere sprog.
Pris innb. kr. 25.—

ERICH KERN: **Die letzte Schlacht.**

De dramatiske kamper om Ungarn opplevet sammen med en Waffen SS-avdeling.

Pris innb. kr. 30.—

ERICH KERN: **Das goldene Feld.**

Roman fra Ukraina.

Pris innb. kr. 25.—

HANS-ULRICH RUDEL: **Aus Krieg und Frieden.**

Den berømte krigsflyver skildrer innsats i krig, år i krigsfangenskap og nye opplevelser i Argentina.

Pris innb. kr. 25.—

PAUL RASSINIER: **Was nun, Odysseus?**

Pris kr. 20.—

HANS GRIMM: **Antwort eines Deutschen.**

Die Erzbischofschrift.

Pris kr. 13.—

US-majør G. R. JORDAN: **Sowjets siegen durch Spione.**

Om hvorledes Roosevelt understøttet de røde og til og med utleverte atombomben til dem.

Pris innb. kr. 25.—

ERICH KERN: **Von Versailles zu Adolf Hitler.**

En nøktern og sannferdig beretning om den skrekkelige fred etter I. verdenskrig og begivenhetene frem til Hitlers maktovertagelse.

Pris innb. kr. 35.—

Ved forskudds innbetaling over giro 16450 fraktfri forsendelse. Eller mot oppkrav med tillegg av porto og gebyr.

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Håkonshallen og sprengulukka under krigen

Eg sat ein dag i februar og lydte på ei skulesending i radio om restaurering og innvigjing av Håkonshallen etter ulukka med den tyske ammunisjonsbåten som sprang i lufta inne på hamna i Bergen.

Under reportasjen kom programleiaren til å seia nokre ord om — «Håkonshallen som tyskarane tenkte å sopa vekk».

Dette tykkjast vera so absurd, at ein heller kunne vera freista til å halda denne vendinga for eit vanleg utslag av ålmen tyskarhets. Kunne ikkje FOLK OG LAND løysa litt på gåta om denne sprengulukka? A gå til dagspressa nyttar ikkje.

A. F.

De har visselig rett i at uttalelsen om at tyskerne tenkte å sope vekk Håkonshallen var et vanlig utslag av norsk stupiditet. Det er vel ikke klarlagt hvorledes sprengningen i Bergen skjedde, men ett er i allfall sikkert: at tyskerne ikke sprengte sin egen ammunisjonsbåt i luften for å «sope vekk Håkonshallen». På den annen side er det all grunn til å mistenke sabotører i britisk tjeneste for å ha forårsaket også denne ulykke. Når ingen har trådt frem med et skrift for å forherlige døden, så er det kanskje fordi konsekvensene her var for fryktelige?

Red.

Grunnlovparagrafen

Den foretatte avstemning om paragrafen vil vise seg å få større politiske følger enn vel de fleste har tenkt seg. Men gjort er gjort. Og vi vil være takknemlige for den store utluftning som nu vil komme. Det kunne trenge.

Det er så meget som kunne sies. Men det er ikke nødvendig for meg å komme inn på det her. Debatten i Stortinget har vært fulgt med intens oppmerksomhet den hele tid. Den nasjonale innstilte mann og kvinne vet nu hvem man kan stole på. Og det vil bli handlet deretter. Vi har fått nok av svada.

Det er meget godt å si om alle dem som i Stortinget forsøkte å vareta de nasjonale interesser. — Men jeg tror dog at jeg tør si uten forkleinelse for noen annen, at BRAADLAND har vist seg å være en fremragende leder. Hans evner bør nyttes på et bredere plan.

Taktisk sett er nu tiden inne til å smelte sammen de krefter som ønsker å vareta de nasjonale oppgaver.

Småbruker.

ESLER

Hvorfor sparker eslet den falne løve? — Fordi det er eslets form for å anerkjenne eliten.

Lustifer.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKRAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Nasjonale stormvarsler

Det later til at det ikke bare er vanlige meteorologiske stormer og uvær som hjemsøker Vest-europa i disse årets første måneder. Også på det politiske område skaper stormkast og flodbølger uro i folkehavet.

Her i Norge er dette så tydelig og åpenbart at det snart bare er de politiske analfabeter i den såkalte konservative presse som ikke har oppdaget det, og som derfor uførturønt turer frem i den gamle galskap. Men de våkner, sin vane tro, neppe før de kaver i vannmassene sammen med sine sosialistvenner i Arbeiderpartiet når de har brutt ned de nasjonale demninger.

Ser vi dit vi til vår ulykke alltid har sett i dette land siden den nasjonale hestehandel og genistrek i 1905, til England, så ser vi samme fenomen der. Velgerne er i opprør, de er luta lei av disse gamle mosegrodde partipolitikere som albuer seg frem fra kompromiss til kompromiss, uten bærende politiske tanker, uten tro og uten vilje til innsats. Slik vi her i landet fikk et første utslag av denne velgernes opprørsånd i Sosialistisk folkepartis valgfremgang, slik har de engelske velgere under de siste suppleringsvalg gjort opprør mot den kjedsommelige partipolitiske svindel ved å slutte opp om de mest håpløse kandidater, de som stilte opp uten at noen regnet med dem, de liberale. Valgene ble et rent valgskred bort først og fremst fra regjeringpartiet.

Dette var «første varsel» for de engelske partipolitikere, slik som de norske som vil umyndiggjøre folket har fått sitt varsel

De norske velgere har da også i sannhet grunn til å være bekymret, ikke bare over de på falske premisser valgte stortingspolitikeres ønske om å sjalte folket ut i demokratiets misbrukte navn, men i det store og hele over den politikk som føres. En har faktiske inntrykk av at det er en slags hundegalskap som herjer, og som brer seg fra den ene partipolitiker til den annen, slik at de alle tilhøpe fråder av ekle fraser om «utviklingshjelp» og internasjonalisme, uartikulert hat og hets mot det europeiske folk det har satset alt på gjennom den vanvittige NATO-politikk, og lovprisning av alt som ikke er av hvit opprinnelse.

Galskapen viser seg kanskje tydeligst i vårt forhold til det FN som idag under ledelse av en rekke gule og svarte høvdinger driver sin egen krig mot europeiske interesser hvor det kan komme til, mens Sovjetsamveldet og USA konkurrerer om hvem som skal fylle tomrummet og hvem som skal bemektige seg de «interessesfærer» som Europa har tapt.

I de fleste europeiske land er en nå klar over svindelen, og har i virkeligheten allerede trukket seg ut av dette selskap. Frankrike gidder ikke lenger delta i komedien, og har forlenget holdt opp å betale noe til denne antieuropeiske institusjon. England og Belgia likeså når det gjelder Kongoeventyret. For ikke å snakke om kommuniststatene, som nok vil være med å stemme og å nedlegge veto, men som ikke vil betale en rød øre. Hittil er det USA som har betalt storparten av morroa, og det gjør det som alle må forstå bare så lenge landet mener å tjene på det.

Så er da situasjonen den at den gule leder Uhu, eller hva han nå heter, står der uten penger til krigføringen og det andre FN driver med. Selveste FN trenger, etter at det nå er blitt farget, «utviklingshjelp». Det har meldt seg på lånemarkedet. Og så får vi se i fjernsyn og i bilder den rørende episode da det rike Norge som aller første stat i verden styrtet FN tilhjelp og tegnet FN-obligasjoner for nær 2 millioner dollars. Rentefoten er 2 % mens Norge som kjent må låne penger til lånet til en langt høyere rentesats. Rent bortsett fra at det ingen sjanse er til å få pengene

Dommer-eden

Da man under «rettsopp-gjøret» ofte har måttet undre seg over forholdet mellom ideal og virkelighet, fikk vi for en tid siden ved henvisning til Justisdepartementet og Fylkesmannen oppgitt dommerforsikringens ordlyd:

«Jeg forsikrer at jeg samvittighetsfullt vil oppfylle mine plikter som dommer, At jeg vil handle og dømme således som jeg efter loven og for min samvittighet kan forsvare, og hverken av hat eller venskap, hverken for gunst eller gave, eller av annen årsak, vike fra rett og rettferdighet».

Det ble svart i Justisdepartementet at høyesterettsdommerne ikke avlegger ny forsikring —

tilbake om 25 år som er løpetiden. De gale har det godt, sier et gammelt ord. Men et folk med slike gale politiske politiske ledere har iallfall ingen grunn til å glede seg.

Tvertimot. Forbitrelsen vokser og vokser fra dag til dag, og selv om den har mange, mange årsaker og er oppmaganisert gjennom år, så blir det formodentlig utsalget av Norge til den internasjonale storkapital gjennom Fellesmarkedet som kommer til å utløse den politisk. Fordi det er noe som alle andre enn Fjernsynets utvalgte intervjuobjekter forstår og føler som avgjørende for landets fremtid.

GOD FORRETNING

Efter at storparten av både de øst- og vesteuropiske stater har holdt opp å betale noe til FN, mens de gule og svarte stater som har overtatt ledelsen i organisasjonen aldri har betalt noe, har det åpnet seg geniale investeringsmuligheter for det rike Norge, som selv lever på lån og amerikansk barmhjertighet. Bildet viser hvorledes vår «faste FN-ambassadør» Sivert Nielsen etter å ha overlevert den gule leder U.Thant som første stat i verden 1,8 millioner dollars, mottar den sikkert meget verdifulle FN-obligasjon nr. 1. Sikkerheten er riktignok så skrall at den ikke bør nevnes, men til gjengjeld oppnår vi hele 2 % rente av investeringen — hvis det kommer mere penger i kassen når U.Thant og hans fargede venner har kriget opp millionene i Kongo og andre steder.

«Den nasjonale opposisjon» i 1962

Av dr. OTTO STRASSER, München

I inn- og utland ler man når man nevner ordet «den nasjonale opposisjon». Ikke med urette! For det finnes ingen nasjonal opposisjon med skapende politisk kraft i Vest-Tyskland, hverken åndelig eller organisatorisk.

A erkjenne dette er den første oppgave for enhver som holder en nasjonal opposisjon for livsnødvendig for å redde Tysklands fremtid. For bare gjennom erkjennelse av sykdommen utvikles viljen og metoden til helbredelse.

Denne helbredelse forutsetter fremfor alt en åndelig målsetting av den nasjonale opposisjon! Herunder er det ikke tilstrekkelig å si «Vi vil igjen ha et enig, sterkt Tyskland!», like lite som målsettingen «Fellesnytte foran egennytte» var tilstrekkelig i sin tid. For gjennom slike alminnelige fraser kommer enhver politisk virksomhet ut å svømme straks man skal virkeliggjøre dem.

Målet er: Tysk gjenforening!
Veien er: Vepnet nøytralitet!

Uten tysk gjenforening —
nøyaktig sagt: gjenforenin-

VEL TALT

Senterpartiets Erik Braadland: «— selv om vi på lang sikt setter våre forhåpninger til en internasjonal rettsorden, må vi i vår utenrikspolitikk først og fremst stole på oss selv og ikke sette vår nasjons framtid på spill ved å stole bare på andre».

gen av det tyske folk som idag lever i tre statlige delområder: Bonn, Berlin og Pankow, som alle ble kalt og blir holdt llive gjennom seiersmaktens vilje (seiersmaktens felles vilje) finnes det ingen fremtid av noen art for Tyskland, ingen indre, ingen ytre fornyelse av Tyskland (og Europa).

Enhver nydannelse i våre politiske, våre økonomiske, våre kulturelle former har til forutsetning gjenoppnåelsen av et enig, suverent, fritt Tyskland!

På den annen side har denne tyske gjenforening som forutsetning en politikk basert på suveren (vepnet) nøytralitet! Ingen russisk krigs- eller utenriksminister kan frigi menneskene og området i DDR som forsterkning av vestblokken! Bare et nøytralt Tyskland — nøytralt som Sverige, altså ut fra egne intresser og egen nasjonal avgjørelse — gir såvel Moskva som Washington garantien for at Tysklands mennesker og område ikke blir benyttet til forsterkning av «motstanderen». Tvertimot: De vet at alle disse tyske mennesker, der som soldater har bevart sitt gode ry uforandret, yder motstand mot enhver inntrenger, slik som de sveitsiske Eidgenossen gjør det — og alle eropeere burde og ville gjøre det hvis de hadde frihet til selv å avgjøre det.

Den nasjonale opposisjon må derfor i 1962 bringe klarhet i de egne rekker om denne indre målsetting og indre vei — for så å gjøre det kjent i hele det tyske folk (hvorved striden om parlamentarisk eller utenomparlamentarisk arbeide blir betydningsløs, da begge bare har sinn og mening under siktepunktet av breddevirkningen ved parolen gjenforening gjennom (vepnet) nøytralitet!) og fremstille påny og påny hvorledes dette prinsipielt kan løses gjennom de aktuelle spørsmål.

Seiren for den nasjonale tanke, seiren for viljen til frihet og enhet er sikker! Året 1962 blir en avgjørende milesten på veien til denne seir, hvis den nasjonale opposisjon oppfyller sin plikt.

Vi skal gjøre vårt beste!

Otto Strasser.

Daglig friske blomster

SYNNØVELIE

Blomsterforretning

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Os 1 o

Tlf. 44 22 30

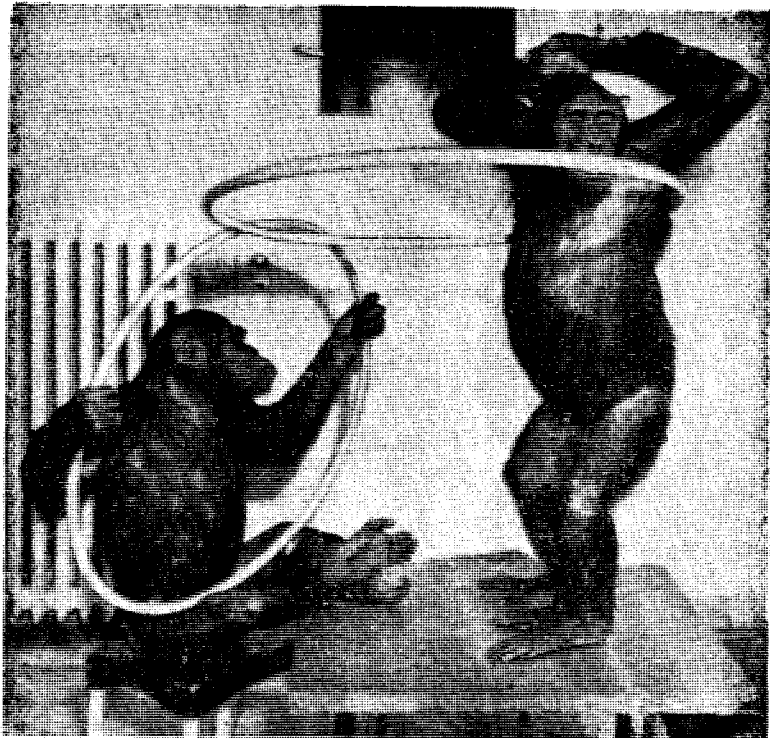
Arkitekt

HUSTAD

Bærumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

OLAF HOLM:

Massetoskeskap

I

Avdøde professor Gjelsvik sa i sin tid denne fortreffelige betegnelse på et forhold, som opp gjennom tide- ne har forvoldt stor skade for mennesker, grupper og hele samfund.

Vitenskapen har i dette århundre beskjefteget seg med hva det er for et sjelig fenomen, at i og for seg skikkelige mennesker, når de opptrer i flokk, begår handlinger like til forbrytelser, som de enkeltvis ikke kunne finne på.

Det er underbevisstheten, som tar makten over det ellers normalt reflekterende menneske. Bibelen kaller det arvesynden.

II

Vi kan ta noen eksempler på hva massetoskeskapen kan brukes og påkalles til. Maktøverne opp gjennom tidene har stadig appellert til den og selv den uinnskrenkede despot må også skjele til den kant — all sin makt til tross — og han bruker den gjerne til å fremme sine mål.

Korstogene var i virkeligheten kolonisasjonsforetagender, kamuflert som en hellig kristenplikt til å befri det hellige land fra de «vantro». Massetoskeskapen endte den gang i den rene karrikatur, hva den forresten gjerne gjør, med at barn ble mobilisert — de uskyldige skulle være særlig skikket til dette hellige formål. Men dermed ebbet også psykosen ut. Men før det kom så langt var den også nådd til Norge, hvor en del eventyrlystne ungdommer krevet en av kongssønnene, og dem var det som regel nok av, til leder for et «korstog». Enhver vet hvordan det endte, landeveien hjem igjen.

«Mannjevningen» levner foresten ikke foretagendet rere for så svært mange skilling.

Tredveårskrigen med Gustav Adolf i spissen, var angivelig en religionskrig. Den virkelige hensikt var å sette seg i besittelse av flodmunningene i Nordtyskland, og Balticum. Den, som er herre over dem, er også herre over de byer, som alltid vokser opp der, og det bakenfor liggende oppland.

Det viste seg da også ved fredsslutningen i Osnabrück og Münster, at krigen hadde ganske andre mål enn de religiøse. Tyskland ble oppdelt i en mengde små samfund, hvilket ikke kan sees å ha fremmet gudsdyrkelsen, hverken den protestantiske eller den katolske. Sverige fikk den ønskede del av kaken. Oxenstjernas kommentar er blitt udødelig.

III

Så kan vi gjøre et sprang til den fransk-tyske krig i 1870. For å få den istand ble der appellert til massetoskeskapen på en ganske snedig måte. Bismarck, som hadde som sitt livs mål å gjenforene alle de stater, som Westfalerfreden hadde skapt, hadde til dette bruk for en felles krig for å fremme den nødvendige følelse av fellesskap. For å få den igang, forandret han, da tiden var inne, det berømte Emsertelegram slik, at det kunne påregnes av det franske folk å bli oppfattet som ærerørig. Det gikk som tenkt, det franske folk forlangte krig og keiseren måtte adlyde og følge på med en krigserklæring. Ingen tenkte på at Frankrike trengte 6 uker til mobilisering og Preussen bare 3. Re-

(Forts. side 8)

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager i 1945

av OLGA BARÉNYI

(Oversatt av ODD MELSOM)

XVI.

Over døren til den tyske ambassade lyser et rødt kors på en hvit flate. Rundt omkring en krans av sorte bokstaver. La Croix Rouge International. Gaten, hvis hus allerede for mere enn hundre år siden feiret sin hundreårsdag, er overfylt av mennesker. Kvinner, barn, menn, sårete soldater, tsjekker, tyskere, jøder, alle står foran den lukkede dør til den tyske ambassade og stirrer på det røde kors. Nesten ingen snakker, og når de gjør det, så ganske sakte som i en kirke. Det internasjonale røde kors er der altså allerede. Ingen vet hvorledes Røde Kors så plutselig kom til Prag, ingen forestiller seg noe bestemt med Røde Kors, men alle er på et slags vis beroliget, Røde Kors betyr beskyttelse.

Foreløbig byr Røde Kors imidlertid bare på synet av den lukkede dør. Noen skitne asketønner står foran døren, hvor så sent som siste natt tyske og tsjekkiske politifolk holdt vakt. Folkene vet ikke hvorfor de står her, de vet ikke engang hvorfor de egentlig er der. Man venter på noe, man har på følelsen at noe vil skje.

Fru Blümelein snor seg møysommelig gjennom mengden. Hun vet meget bestemt hva hun vil. Sin rett, sin kafé vil hun ha tilbake og sin bolig i Sokolgasse. Hun vil også ha Artur tilbake. For henne må den dumme dør åpne seg, hun var i ghettoen, hun var jo engang en av de rikeste kvinner i Prag.

Altså ringe på. For annen gang allerede idag. Døren forklir stum. Hun ringer nok engang, og nok engang. De nærmeststående flirer skadefro. Fru Blümelein kaster seg over en av asketønnene. Man må få tak i en sten for å kaste den mot vindusglasset. Men hun finner ikke engang et eggeskall, bare aske, aske, aske. Hun hever hodet, til syvende og sist kan man jo kaste med den røde håndveske — og så ser hun at vinduet er fullt av vakre, unge kvinner. De har på seg brogede, hjelmaktige hatter, slike bærer ingen i Prag, de røker, og deres ildrøde leber beveger seg i uopphørlig latter. Også mengden ser kvinnene, man sier det videre til de bakenforstående — lutter kvinnfolk, nå, jeg har den ære, det skal være det berømte Røde Kors?

Døren blir åpnet til en smal sprekk. Fru Blümelein ser noe, hun vet straks hva det er, hun har sett utallige maskinpistoler i Theresienstadt. Bak våpnet står en mann i en lærkappe, ansiktet er mørkt og truende. Tre menn i lærkapper og med tre maskinpistoler kommer tilsyne foran døren. Den første er med et sprang oppe på en asketønne, hans høye, svarte støvler skinner som et speil.

«Rolig!» brøler han, skjønt folkene er stille som en forsamling av døde. «Det internasjonale røde kors» har ikke begynt virksomheten ennå. Det blir bekjentgjort i radioen og i avisene når

Røde Kors begynner å arbeide». Han snakker ubehjelpelig, en bred mährisk dialekt, sannsynligvis en arbeider eller en bonde. «Nå fordeles sedler». Han peker med støvlen på en vaskekurv, som plutselig også står foran døren. «Den som søker en slektning eller en bekjent, den må utfylle sedlen og gi dem tilbake til mine kamerater. Med den som skulle våge å forstyrre ro og orden, den vil denne her» — han hever maskinpistolen — «snakke etpar korte ord. Altså, fyll ut sedlene og gå så fra hverandre!»

Straks begynner et slagsmål om formularene, dertil summer filmkameraene og knepper fotografiapparatene, de unge damer fra vinduet er nå også utenfor og arbeider ivrig. Mengden vet allerede at det er journalister fra Sveits. Den ene dame fotografere fru Blümelein. Fru Blümelein vet det ikke, hun stirrer fascinert på bena til den unge dama, for første gang i sitt liv ser hun nylon, som det ble fantasert så meget om i brakkene i ghettoen. Den kvinnelig reporter smiler tilfreds, det vil bli et henrivende bilde pludrer hun på fransk — en forrykt gammel gjelt som forsøker å gjøre seg ung og over-smurt med aske, tittel: «Før befrielsen». Fru Blümelein har også fått fatt i en av sedlene, hun leser: «Denne formular må bare utfylles av folk av tsjekkisk nasjonalitet som søker en person av tsjekkisk nasjonalitet». En tysk soldat med ett ben, med krykker og forbundet hode spør mennene i lærkapper om noe. «Her snakkes det bare tsjekkisk, forstått?» farer en av mennene opp.

«Et nydelig internasjonalt Røde Kors», skriker en eller annen på tsjekkisk fra mengden. «Det piper vi til!»

Fru Blümelein leser: «Navn på den eftersøkte person, hvor lenge i konsentrasjonsleir, fengsel, savnet eller ført bort?» Fast beslutsomt går hun bort til lærkappene. «Jeg er jødinne, jeg var i ghettoen. Jeg søker min rett, jeg har — —»

«Lær først å snakke tsjekkisk riktig», og en av mennene i lærkappe, det er nå mange av dem der, ti eller femten, støter henne bort med maskinpistolen.

«Riktig!» skriker en kvinnestemme. «Jødene vil påny gjøre seg viktige! Dertil har de alltid vært tyskere disse svin!»

Alle skriker i munnen på hver-

Forts. s. 7

«Da våre rømlinger vendte hjem fra London — —»

Konrad Sundlo:

HVOR GÅR TYSKLAND?

Svenskene utleverte balterne til de røde bødler — — —

Det sentrale i verdenspolitikken i dag er ikke USA, ikke Sovjet, ikke Fællesmarkedet, ikke mulig flyvning til månen, men feberpasienten Tyskland, som kaster seg hit og dit og ikke får hverken rett eller ro etter den blodige urett som er tilføyd det tyske folk —.

Verden går stadig fremover i klokke og visdom, heter det. Men vår tid har opplevd det motsatte. For noe over hundre år siden møttes den tids seierherrer til kongressen i Wien for å ta standpunkt til franskmennenes herjinger i Europa. I 25 år hadde de franske tropper slått ihjel og brent fra Madrid til Moskva, fra Kristiania til Egypt, men Kongressen falt ikke av den grunn på å sette seg til doms over franskmennene som nasjon. Det var Napoleon de dømte: Det var han som var den ansvarlige, og selv han ble ikke dømt til galgen,

men til fredelig opphold på St. Helena for resten av sitt liv.

Wiener-Kongressen ville rettferdighet, og den arbeidet i en forsonlighetens ånd. Derfor var det heller ingen europeisk storkrig i hele det nittende århundre, når unntas den 6 måneders feiden 1870—71 da Frankrike ville knekke Preussen, men ble knust av de samlede tyske stater.

Ganske annerledes ser det ut i dag etter at de allierte seierherrer har kastet masken og vist sitt sanne ansikt i Nürnberg. Her er det ikke snakk om forsonlighet og samarbeide, men bare om hat. Tysklands industri skulle knuses. Tyskland skulle ikke bli annet enn en krigsforbryter, og en førsteklases giftpropaganda banket seierherrens onde moral inn i skallen på menneskene, så millioner til denne dag tror at all krig i verden skyldes

tyskerne, skjønt de vet at de 20—30 konfliktene vi har opplevd siden 1945 ikke er tyskstemplet en eneste en. Men selv kjennsgjerner greier ikke å overbevise de virkelig troende, for de sier bare som hin berømmelige stortingsmann:

«Fakta? Sier De fakta? Jeg benekter fakta! !»

Om forhandlingene i Nürnberg er det blitt sagt at aldri er mere tvilsomme rettsavgjørelser blitt truffet i finere ramme.

De juridiske toppfigurer var Shawcross (hovedanklager, engelskmann), Jackson (amerikaner), Rudenko (russer). Da disse herrer hadde satt seg godt til rette i stolene sine, erklærte de:

«Fra nu av er det vi som bestemmer hva som er lov!»

Dette var en slik jus at den franske forfatter Maurice Bardèche forferdet utbryter:

«Selv i kong Chilperichs tid (561—584) ville man ikke våget å dømme etter en slik lov!»

Det springende punkt i «Nürnberg-loven» var at alle var skyldige som tilhørte en forbrytersk organisasjon, og det nasjonalsosialistiske parti var en slik organisasjon. Derimot var det kommunistiske parti ingen forbrytersk organisasjon, selv om det aldri så meget planla verdensrevolusjon, vold og tvang og terror, kommunismen var bare en annen form for demokrati.

Det er derfor helt tydelig at rettsaken i Nürnberg bare hadde til hensikt i «lovlige» former å utrydde Tysklands førende lag, og i det

(Forts. side 6)

Professor Castberg og svenskeutredningen

Av prost A. E. HEDEM

NATIONEN har bragt en tredje artikkel av prost A. E. Hedem, som vi med forfatterens samtykke gjengir her:

Det tør vel være overraskende også for Nationens lesere at professor Castberg aksepterer det resultat de fire svenske universitetsprofessorer kom til i sin utredning av det norske rettsoppgjør. Men i realiteten, om ikke nettopp direkte, bekrefter han det selv på s. 60 i skriftet «Juridiske stridsspørsmål i Norges politiske historie». En undersøkelse tør vel kanskje være av interesse.

Et saklig utgangspunkt har en da i forsvarsminister Harlems uttalelse i Stortinget, nemlig at Norges inndragning i krigen skyldtes statsmaktens negative innstilling til landets forsvar. Senere har admiral Storheill i et offentlig foredrag hevdet, at hvis sjøforsvaret hadde vært på samme høyde som i 1914, ville Hitler ikke ha våget sitt angrep 9. april 1940.

Av dette følger at ansvaret for ulykken først og fremst må belastes arbeiderpartiregjerings og dens medløpere i Stortinget. Det foreligger gyldig bevis for at statsministeren var fullt oppmerksom herpå. Hambro skriver, at da han nevnte dag steg inn i statsministerens rom, fant han denne gråtende under bitter selvanklage. Noen dager senere møttes pressekonsulenten Birger Gotaas og statsministeren. I sin bok

«Fra 9. april til 7. juni» refererer Gotaas følgende uttalelse av hr. Nygaardsvold: «Jeg vet det Gotaas at det kommer et oppgjør etterpå. Det får vi finne oss i». I 1937 hadde statsministeren erklært i tinget at regjeringens program var «å oppruste økonomisk, sosialt og materielt — ikke militært». At dette program ble fulgt, vet alle, ikke minst hva siste post angår.

Etter frigjøringen kom så oppgjøret, i formen som et rettsoppgjør, dog ikke rettet mot den konstitusjonelt ansvarlige part, men mot et i Stortinget ikke representert

(Forts. side 7)

1930 ble et blodig år med vold og arap: Horst Wessels grav. Han ble myrdet av kommunistene.

LØRDAG 24. MARS 1962

FOLK OG LAND

5

Sør-Afrika —

Lutheransk kirke i Kap etter en gammel tegning.

(Forts. fra side 1)

hver av de tre tider bare en form: «is» i presens, «was» i imperfektum, «sal wees» i futurum.

Det afrikanske sprog er nok fattig på grammatikalske former, men til gjengjeld så meget rikere på idiomer og talevendinger. Disse er billedrike, jordbundne, ofte djerve, men alltid treffende. Heller ikke det humoristiske innslag mangler. Således heter det istedenfor ordsproget «han er på slutten med sin latin» i afrikaans: «Hy staan met sy mond vol tande», eller ordrett oversatt: «Han står der med munnen sin full av tenner». Mange talevendinger er bare forståelige ut fra kjennskapet til afrikansk liv: «Die bobbejaan agter die bult gaan haal», betyr ordrett oversatt «Hente apene bak berget», og betyr at en tar på seg en vanskelig oppgave.

En kort overskrift over den afrikanske sprogbevegelse: Omkring 1844 fremkom de første dikt på afrikaans fra Lous Henry Meurants penn i avisen «Het Kaapsche Grensblad». Foranledningen til det var egentlig politisk, boernes oppmerksomhet skulle vekkes, fordi det engelske sprog fortrenget hollandsk fra skoler og den offentlige tjeneste og hele det kulturelle liv ved Kap ble anglisert. Afrikaanderne selv levde i åndelig fattigdom: engelsk ville de ikke lære, og hollandsk kunne de riktignok forstå fordi det var kirkesproget, men de behersket det forlenget ikke mere slik at de hadde kunnet gi uttrykk for sine følelser.

I 1838 satte det store trekk mot nord inn — mot friheten. I Kapland begynte under dette kampen for opprettholdelse av egenarten. I 1875 stiftet dr. A. Pannevis, S. J. du Polt, C. P. Hoogenhout og andre «Genootschap vir Regte Afrikaners» (Selvskap for sanne afrikanere). Avisen «Die Patriot» tjente til å vekke befolkningen og å gi den tilbake den nødvendige selvfølelse som den hadde

de mistet under angliseringen. Det ble utgitt en afrikaanse grammatikk, en ordbok og en historiebok i afrikaanse. Snart viste det seg at det av sprogbevegelsen var blitt en åndelig-nasjonal reising.

Med utbruddet av boerkrigen endte denne første fase av sprogbevegelsen. Ved freden i Vereeniging (31/5-02) mistet begge republikker Transvaal og Oranje Vrystaat sin uavhengighet og ble deler av det britiske Empire Afrikaander-folket var rystet i sine grunnvoller, farmene lagt øde, menneskene forarmet og hungrende. Den engelske flod trengte inn i landet, i særdeleshet gjennom Lord Milners sprog-likertingspolitikk. Afrikaanerne vendte seg til en blanding av to, ja, tre sprog: avnasjonaliseringen truet med å gjøre folket rotløst.

Men nasjonalsinnede menn som J. H. H. de Waal, Gustav Preller og W. Postma fortsatte fra Kapland kampen for deres sprog. I 1905 stiftet de «Afrikaanse Taalgenootskap», hvis hovedmål det var å gjøre afrikaans til skriftsprog. Også dr. D. F. Malan, den senere ministerpresident grep inn i kampen. I 1909 ble det sørafrikanske «Akademie vir Taal, Kuns en Wetenskap», som først og fremst fikk istand en ensartet rettskrivning, stiftet.

Ved stiftelsen av Den sørafrikanske Union (1910) lykkedes det general Hertzog å gjennomføre at «hollandsk» ble likeberettiget med engelsk som offisielt sprog. Veien for en videreutvikling av det afrikaanske sprog var dermed jevnet, for man erklærte at med «hollandsk» var ment afrikaans. I 1952 ble dette lovmessig fastslått.

I 1918 ble for første gang undervist i afrikaans ved universitetet Bloemfontein. Idag er det undervisnings-sprog ved universitetene Bloemfontein, Stellenbosch og Pretoria. I parlamentet kan enhver bruke det sprog han personlig foretrekker, d.v.s. afrikaans eller engelsk. Offi-

HVOR GÅR TYSKLAND?

(Forts. fra s. 5)

hele vise verden hvorledes man burde hjelpe «koselige Joe»: Titusener russere, kosaker, kaukasiere, baltere (Estland o.s.v.) som hadde overgitt seg til de vestallierte ble av disse som «krigsforbrytere» utlevert til Sovjet, under fryktelige scener, da tusener av disse ulykkelige foretrakk å ta sitt eget liv fremfor å falle i klørne på sine dødsfiender. I denne forbindelse minnes om de keltiske flyktninger som hadde søkt tilflukt i Sverige, men som ble utlevert til russerne. Også av disse flyktninger var det mange som foretrakk selvdøden fremfor reisen til Sovjet.

*

Det tyske folk vil naturligvis aldri godta noen «rettsavgjørelse» fra Nürnberg. Dertil er det blitt stålsatt for grundig bare i vår tid.

Først 5 års prøvelser gjennom Verdenskrig I som de bare tapte gjennom et «unnskyldelig» forrederi. «Unnskyldelig» fordi det ikke var troppene som sviktet, men hjemlandet som gjorde det, fordi man der holdt på å sulte ihjel og dessuten ble utsatt for alle tiders giftpropaganda, ikke bare fra Sovjet-Russland, men også fra de «borgerlige» stater. Således bevilget det britiske Underhus 16. november 1917 500 millioner kroner til undergravningsarbeide i Tyskland, idet tyskerne, som

sielle kunngjøringer kommer på begge sprog. Også kirkesproget er i mellomtiden forlenget blitt afrikaans. I 1933 kom den første bibel på afrikaans, i 1944 den første salmebok. (Afrikaanderne er for størstedelen calvinister).

I kampens tid blomstret den afrikaanske litteratur, først lyrikken. Diktere som Eugene Marias, Jan Celliers Totius, Langenhoven, D. F. Malherve, Uys Krige, Elisabeth Eybers og den allerede langt utenfor Sør-Afrikas grenser kjente N. P. van Wyk Louw er av de mest kjente. Så fulgte prosaen, hvor den mest kjente dikter er Jan van Melle. Også den dramatiske diktning trådte frem, skjønt det dertil kreves et befolknings-skikt konsentrert i byer, noe som helt til slutten av annen verdenskrig manglet fordi boerne helst bor på landet.

Som en konklusjon kan Sør-Afrikas venn og dets innbyggere slå fast at vår felles hvite kultur sikkerlig kan vente seg mange verdifulle bidrag derfra.

statsminister Lloyd George sa, ikke kunne knekkes på slagmarken, men måtte knekkes av tyskerne selv gjennom mytteri, opprør, revolusjon.

Og revolusjonene kom. I all fall forsøke på revolusjon med vold, mord og drap. Bare i 1930 falt 735 menn og 489 kvinner som ofre for den blodige terror, mens 17.880 mennesker begikk selvmord. Føyer man hertil 15.486 forretninger som gikk konkurs, har man et bilde av det forferdelige år 1930, som Tyskland måtte

Svenskene var ikke lemfeldige i sin iver etter å tjene de røde seierherrene.

igjennom og også kom igjennom.

Det lykkedes ikke de røde å skape kaos i Tyskland og gjøre landet til et underbruk av Sovjet. Etter flere års blodig borgerkrig med innsats av tildels store troppstyrker, kom Hitler til makten og skapte ro og orden. Ikke bare ved sine

maktmidler, men ennmer ved sin politikk. For en stor prosent av de soldater som vant de fabelaktige tyske seirene 1939—1945 var tidligere kommunister!

Verdenskrig II. kjenner vi. Polen knekket på 18 dager, Frankrike på 40. Jugoslavias 37 divisjoner jagd for alle vinder på 5 dager, og meget annet. Tyskland tapte nok både I. og II. verdenskrig men ikke før tyskerne hadde bevist at de var verdens beste soldater tillands, til sjøss og i luften. Og en slik nasjon vil ikke uten opphør la seg bruke som verdens spyttbakke.

Den vil reagere. Det spørres bare hvorledes, og her kommer «Deutsche Soldatenzeitung» for 22. februar i år som gjengitt i «Folk og Land» med en meget interessant opplysning.

I juni 1953 — skriver bladet med den meget vel orienterte og pålitelige Isaac Deutscher som kilde — vedtok Kommunistpartiets Sentralkomité i Sovjetsamveldet, med knepent flertall å slå inn på en ny kurs i Tysklandsspørsmålet. Denne nye kursen skulle blant annet gå ut på å trekke Sovjettroppene ut av Sovjetsonen og overlate Øst-Tyskland til seg selv. Både politiets sjef Beria og forsvarsminister Malenkov hadde talt for planen, mens Molotov og Kaganovitsj var imot. Det samme var Krustsjov, og derfor ble planen ikke til noe. Dengang. Men det spørres hva som kan skje nu.

Sovjet trenger nemlig Vest-Tysklands hjelp, blant annet av innenrikspolitiske grunner. Det går ikke så bra med jordbruksvirksomheten som ønskelig kunne være og for å kunne løse vanske-

Klipp ut!

Klipp ut!

Andelstegning

i A/L FOLK OG LAND

Til

STYRET I A/L FOLK OG LAND

Undertegnede ber om å få tegne andeler à kr. 100.—. Beløpet overføres samtidig over giro (16450) — pr. postanvisning — eller i sjekk. (Stryk det som ikke passer).

Jeg ber om å bli tilstillet andelsbrev såsnart tegningen er godkjent av styret i henhold til vedtektene.

Navn:

Adresse:

(Skriv tydelig)

Professor Castberg -

(Forts. fra s. 5)

politisk parti og dets medlemmer, tilrettelagt og igangsatt av den nye regjering.

Som alle vet, er forholdet mellom staten og borgerne et gjensidig plikt- og rettighetsforhold. Plikten medfører rettighet, og rettigheten plikt. Lydighet mot loven er en borgers første plikt, sier et gammelt ord. Å respektere loven må også være statens første plikt. For «med lov skal land byggjast, ikkje med ulov øydast». Den part som svikter sin plikt, pådrar seg tilsvarende skyld og ansvar. Dette fastslås i tilfelle ved domstolens rettsprøve. Staten må sørge for at borgerne ikke utsettes for lovkollisjon, og at loven blir befulgt både som grunnlag for rettsprøven, og når det gjelder påtalemyndighetens og dommernes habilitet. Først når dette er iaktatt, nyter den anklagede sin rettighet. «Ingen kan dømmes uten lov», heter det i GrL § 96, og med lov menes den rettsgyldige lov, ikke en parole, heller ikke hva Castberg i sitt ovennevnte skrift kaller «seierherrens justis».

I følge Castbergs lærebok er i okkupasjonstilfelle lkr.art. 43 «det bindende utgangs-

lighetene må industrien settes inn i en ganske annen utstrekning enn nu, da den for en stor del er opptatt med løsningen av andre oppgaver. Med hjelpen fra Ruhr i ryggen, vil Sovjets industri være fri til å kunne sette all sin kraft inn for jordbruket. Så kan Ruhr greie det som Sovjets industri nu vesentlig steller, med.

Dette er innenriks.

Utenriks står det heller ikke så bra til for Sovjet. Idet det ville begynt krigen med USA for lenge siden hvis det hadde trodd det ville seire, hvilket det ikke lenger tror. Og dette vesentlig på grunn av Vest-Tyskland, hvis kampkraft en kjenner fra før og som ligger like inn på Sovjets grunn.

Men dette er ikke alt.

Det kunne enda gå an om Sovjet kunne vende hele sin oppmerksomhet vestover, men det er noe Sovjet ikke kan. For i Østen er der oppstått en stat som er en trussel over all beskrivelse: Røde-Kina på 700 millioner, som øker med 15 millioner pr. år og 1 kampklar divisjon pr. måned! Det kan grøsse i andre enn Sovjet!

Om fremtiden skriver Isaac Deutscher: «Det finnes mange tegn på at Krustsjov vil bli drevet tilbake til Malenkov-Beria-linjen fra året 1953»

Så får vi da vente og se.

KONRAD SUNDLO.

punkt i alle drøftelser av rettsspørsmål», således ganske sælig ved vurderingen av de prinsipielle rettsproblemer, heri innbefattet også habilitetsproblemet. De rettsstatlige prinsipper må respekteres om rettsprøven skal ha redelighetens karakter.

Allerede sommeren 1940 hadde biskop Berggrav i dagspressen gjort det norske folk oppmerksom på at den fortrenkte regjering ikke hadde lovgivningsmyndighet overfor det okkuperte område. Han bygde her på ordlyden i lkr. 43 og på rettleiding av spesielt folkerettslærde jurister. Så sent som i november 1944 hadde Den midlertidige kirkeledelse ifølge sogneprest Storaas' artikkel i Aftenposten 17. mars 1954 gitt landets menigheter og geistlighet følgende rettleiding: «Gjeldende rett i Norge i dag er: 1) Folkeretten, særlig Haagkonvensjonen av 18/10 1907 som både Tyskland og Norge har undertegnet. 2) Norsk lovgivning inntil 9/4 1940. 3) Okkupasjonsmaktens modifiserte og utfyllende lovgivning innenfor Haagkonvensjonens ramme etter 9/4 1940».

Det kan neppe være tvil om at så vel Berggravs som Kirkeledelsens rettleiding var i full samklang med hva Castberg hadde dosert som bindende utgangspunkt i alle drøftelser av okkupasjonstidens rettsspørsmål. At rettsprøvens drøftelser fant sted først etter frigjøringen, kan ikke berettigede en fravikelse herfra. Staten ved påtalemyndigheten, domstolen og den anklagede hadde å respektere den rettsgyldige lov. Staten må ansees æresforpliktet til dette overfor befolkningen på det besatte område. Rettsprøven i Haaland-saken viser imidlertid at staten hadde brutt sitt æresord ved gjennom sine anordninger å ha ført folket inn i lovkollisjonens tilstand og dessuten ved å legge rettsapparatet i kriminelle personers hender, målt på lkr.art. 43. Det ordinære habilitetskrav ble ikke respektert (Jon Skeie). Det må derfor ansees å være i fullt samsvar med professor Castbergs førkrigsoppfatning, når de svenske professorer i sin utredning kom til følgende resultat: «Det är likväl ett missbruk av ord att kalla en dylik inrikespolitisk uppgörelse för en rättsuppgörelse. Med rätten i vanlig mening har den ingen förbindelse».

Det er derfor vitenskapelig uholdbart når professoren anvender uttrykket «rettsoppgjør» om det oppgjør som fant sted her hjemme. Det var et «inrikespolitisk» oppgjør, planlagt og gjennom-

Dødsdans -

(Forts. fra s. 4)

andre, filmkameraene og fotografiapparatene foreviger; dette hat, denne hån, denne fortvilelse og dette kaos før stormen. Fru Blümelein stammer at ikke engang i Theresienstadt, ikke engang SS — men en eller annen river henne bakover og skriker til henne: «Er De blitt gal? Det er jo partisaner!»

Ordet «partisaner» er som en tung sten som faller i et stille vann. Det danner større og større ringer på overflaten. Ordet «partisaner» trenger seg gjennom hele mengden helt til Kleineitner Ring. Russiske partisaner, forgudet av dem som ikke kjenner dem, forbannet av dem som kjenner dem. De har allerede i månedsvis terrorisert landsbyene, de kom flokkevis som ulvene, alltid beruset og alltid befalende, og krevet unge menn til tjeneste, unge piker i sengen, de beste svin måtte slaktes for dem, de tok smør, hermetikk og penger, de snakket ikke meget, de russiske våpen snakket for dem. Hviskepropagandaen skildret dem som helter som tok fra de rike og gav til de fattige, som hadde drept tusenvis av tyske soldater, som holdt til i skoger, i sneen og oppførte et makabert skuespill med døden. En sang, deres sang hørte man daglig i Radio Moskva:

«Od Moskvy a od Povolzi spechá rudy partysán — —»

(Fra Moskva og fra Volga iler den røde partisan for å gi folkene den frihet som Hitler tok fra dem»).

Mengden splittes, noe driver menneskene hjem. Det er frykten som marsjerer bak dem, det er angsten som personifiseres i disse skikkelser i lærjakker. En tysker gir en tsjekker fyr, hånden med sigaretten skjelver, hånden som holder fyrstikken bever også. De ser, kort på hverandre, tsjekkeren sier sagte. «Det forekommer meg at vi alle er kommet ut å kjøre».

En ikke jødisk utseende jødinne med en rød hatt og platina-blondt hår, oversmurt med aske, går langsomt forbi dem. Hun har god tid, hun har intet mål lenger.

Den klare maisol spiller på de urgamle tak i Prager Kleinseite. Det Røde Kors forblir i skyggen, det ligger for dypt, solen kunne ikke nå det.

ført ved krenkelse av de ordinære prosessregler.

Professoren uttaler på s. 60 i sitt skrift følgende: «Det er klart at rettsoppgjøret etter en seierrikk krig alltid vil bli seierherrens justis». Her finner således en vitenskapsmann det holdbart å sette likhetstegn mellom «objektiv justis» og «seierherrens justis». Man skulle minst vente dette av en professor. Da dommen i Nürnberg var falt, karakteriserte byrettsdommer i Oslo, C. J. Fleischer i Morgenbladet, prosessen såle-

Norge og Fellesmarkedet -

(Forts. fra side 1)

Amerika kunne forsvares. — Dette er meget oppsiktsvekkende. Altså sier: «Men i mellomtiden har han (Krustsjov) ved sine superbomber og den store økning i forsvarsutgiftene bebudet at han tar sikte på å kunne overrumple USA. Med mindre det skulle bli krig, er det intet som kan hindre ham i dette».

Altså sier altså rett ut at hvis det ikke blir krig, så er det ingen ting som kan hindre Russland i å bli sterkere enn Amerika. Men det er det samme som at Amerika snart må ta en krig med Russland for ikke å tape!

Herr Alsup er en velinformert herre. Og disse uttalelsene er derfor høyst alvorlige. Det er altså tydeligvis en preventiv krig som står for døren.

Og et konføderert Europa skal ta denne krigen, med Vest-Tyskland i spissen. Berlinmuren var det nye München, og nu begynner inkretsnningen.

Hvis hver enkelt europeisk stat får lov å være suverén som nu, mener Alsup, så vil de bryte sammen enkeltvis for Krustsjovs press og overgi seg uten kamp.

Det må altså noe helt nytt til. Det må lages en eneste stat av alle disse fire statene. Da kan ikke den enkelte stat bryte ut selv om den i en krig må regne med å bli totalt utsløttet hvis den er bundet til å delta. Derfor må vi ha et Fellesmarked — en Europa-føderasjon.

Fellesmarkedet må også ha sitt eget atomforsvar. Dessuten må England gå med i Fellesmarkedet, som senere

des: «Det er hevners gud som er på vingene». Denne erfaringen dommer hadde åpenbart ikke særlig aktelse for prosessens kvalitet som rettsoppgjør etter «seierherrens justis».

Da Norge ikke av de allerte var anerkjent som krigførende, kan det ikke med rette henføres til seierherrene. Motivet for det norske oppgjør var i første rekke ikke hevn, men trang til å kamufilere arbeiderpartiregjeringens ansvar for Norges inndragning i krigen og for de derav flytende skader for landet og den enkelte borger. Dette må professoren ha vært klar over. Når han nå skyter seg inn under «seierherrens justis» og således fraviker sitt tidligere standpunkt, avslører dette ikke noe akseptabelt motiv, neppe heller en aktverdigg karakter.

Men den norske stat må ansees ansvarlig for de skader som ved det uredelige «rettsoppgjør» ble påført den enkelte borger.

skal hete «det frie Europa». de Gaulle må hurtigst mulig slutte av krigen i Algerie og trekke sine soldater tilbake til Europa.

Dette blir vel så meget at et nytt Alsup-sitat er nødvendig til bekreftelse. Jeg sitterer:

«Forutsett for eksempel at Storbritannia går med i Fellesmarkedet og at en ny politisk enhet — det frie Europa — oppstår på grunnlag av denne økonomiske union!»

«Forutsett at denne nye enhet, som også omfatter Vest-Tyskland, får sitt eget atomforsvar — —»

«Forutsett videre at Algeriekrigen er avblåst — —»

Forutsett at den amerikanske hær i Europa — øker stridsstyrken — —»

«Forutsett at Vest-Tyskland øker sitt bidrag» o.s.v.

Kort sagt, hvis Europa danner en forbundsstat, hvis denne staten får atombomber og hvis den skaffer seg 42 kampklare divisjoner, så er det mulighet for «å skape et alternativ til ydmygelse eller utsløttelse», sier Alsup.

Vi får også vite hvorfor Algeriekrigen må avsluttes så snart som mulig. Vest-Tyskland må nemlig opp i 18 divisjoner, og av misstro til tyskerne, må Frankrike og Amerika ha flere. Derfor må Algerie-divisjonene hjem til Europa.

«Ennu er Vesten dekket av den amerikanske atomoverlegenhet. Men det vil ikke vare så lenge før situasjonen er en annen», sier Alsup. — Amerika er altså iferd med å presse Europa inn i krigen. Det er derfor vi skal inn i en europeisk føderasjon så snart som mulig.

For Norge betyr dette bare en eneste ting: en ny 9. april. Og det er nesten grotesk at det også blir i begynnelsen av april at Stortinget skal bestemme seg for å gå inn i Fellesmarkedet.

I 1940 stolte nordmennene i den grad på at engelsmennene skulle stoppe tyskerne, at selv offiserer i Oslo efterat «Dagbladet» den 8. april hadde fortalt at mange tyske krigsskip seilte gjennom danske farvann med kurs nordover, holdt fest i Militære Samfund, hvor det ble talt over emnet: «Drikkeskikker i gamle Rom».

I dag stoler nordmennene slik på amerikanerne at på tross av at Krustsjov sier at nu må de klare seg selv, og på tross av at Krustsjov sier at han vil dytte kapitalismen i graven, så holder allikevel nordmennene store negerfestivaler hvor der skal holdes foredrag om negerkulturens betydning for Norge.

O sancta simplicitas!

Massetoskeskap

(Forts. fra side 4)

sultatet ble deretter.

Ved påfølgende fredsslutning i Versailles, spilte «til gjengjeld» massetoskeskapen Bismarck et puss. Den kloke mann motsatte seg anneksejon av Elsass og Lothringen, men kom til kort, og dermed hadde man kilden til en ny krig.

IV.

Den polske utenriksminister ved utbruddet av den annen verdenskrig oberst Beck har fått skylden for at Polen i siste øyeblikk avsto å medvirke til en rimelig ordning av passasjen gjennom den polske korridor fra og til Østpreussen. Etter de opplysninger, som etterhånden er kommet frem, er dette urettferdig. Beck var klar over, at krig med Tyskland ikke kunne føre til annet enn nederlag, men det polske folk var, som det franske tidligere, grepet av massetoskeskap, vel som følge av den engelske betingelsesløse garanti. (Quisling skrev dengang i «T. T.» at denne garanti betyr at England ønsker krig). Oberst Beck formådde ikke å vende strømmen — det er nu heller ikke så lett — polakene drog i krigen som ren og skjær følge av massetoskeskap.

Hvorvidt Norge kom med i den annen verdenskrig av massetoskeskap skal være usagt. I hvert fall var det toskeskap

V.

Vi kan ta med her, at det gjentagende ganger og ikke så svært lenge siden, er fremkommet den påstand i pressen, at England erklærte Tyskland krig i henhold til sitt løfte til Polen. Dette er like uriktig som den hos enkelte ennå forekommende påstand om, at krigserklæringen kom fra Tyskland. (Hvis man i en diskusjon med en jøssing ber om å få denne siste påstand dokumentert, geråder han alltid udi raseri).

Englands krigserklæring henviste uttrykkelig til fristaten Danzigs brudd på Versaillesstraktaten ved å slutte seg til det tyske rike. Da nu det nøkterne engelske folk ikke er så mottagelig, hverken for toskeskap eller massetoskeskap, som de fleste andre folk, holdt den daværende engelske utenriksminister, lord Halifax en tale til folket og koloniene, hvori han pekte på, at dette med Danzigs brudd på fredstraktaten kun var et påskudd. Når likevekten på Kontinentet var iferd med å forrykkes, hadde England alltid måttet føre en krig for å gjenopprette den. Det var den virkelige grunn

til krigserklæringen også denne gang. Det forstod engelskmennene. (Den som føler trang til å trekke dette i tvil, kan slå etter dagspressen fra den tid. Der står det).

Vi er ikke uten erfaring her på Bjerget heller m.h.t. verdien av engelske løfter. Intet land holder ord, hvis det ikke lønner seg. Slik er makt-politikken.

V.

Enhver kjenner uttrykket «The white mans burden». Det stammer fra lord Curzon. Det skulle gi Englands kolonisasjonsforetagende et idealistisk grunnlag. Det var den hvite manns plikt å lykksaliggjøre de fargede folkeslag med den hvite manns sivilisasjon. Hans kultur har vi hørt mindre om i denne forbindelse — hva nu det kan komme av.

Påskuddet er eidgammelt. Selv Cæsar brukte det som påskudd til å legge Gallien under Rom. Heller ikke italienerne var snauere da de for et halvt århundre siden satte seg i besittelse av Tripolis av samme grunn — etter hva de sa.

VII.

Stormaktene har (rimelig nok) i sine generalstaber en avdeling, hvis oppgave det er å ha planer ferdige — for ethvert tenkelig tilfelle — for hvorledes man skal få folket selv til å skrike på krig, m.a.o. appellere til massetoskeskapen. Normalt tar det tre dager å få dette til. For Franklin Roosevelt tok det fire dager å få det amerikanske folk til å gå inn for en krig med Japan, men han måtte jo improvisere og var dessuten valgt på det motsatte.

VIII.

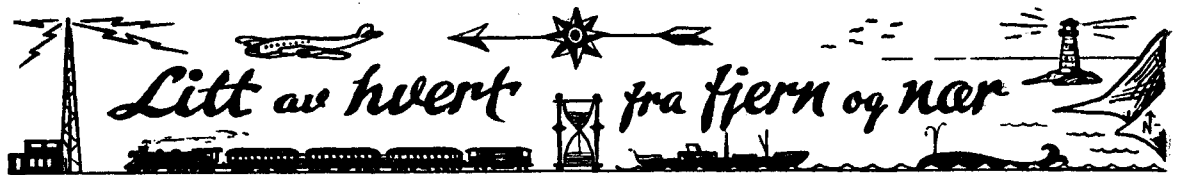
«Motstands»bevegelsens militære påfunn i Norge var også utslag av massetoskeskap, hvilket man tydeligvis selv forstod. Et forslag om militær innsats ble av «Kretsen» avvist med, at det kun ville løpe av som et barnekorstog. Foretagendet kostet imidlertid mange menneskeliv uten å forkorte krigen med en eneste dag.

Vi har også i de siste dager opplevet appeller til massetoskeskapen i fullt flor.

IX.

Da våre rømlinger vendte hjem fra London, hvor de hadde foretatt seg tildels rettmerkverdige ting til fedrelandets frelse, var de naturlig nok ikke akkurat høye i hatten og måtte gjøre noe for å redde ansiktet.

Pressen og 5te kolonne med alle sine store og små griser på skogen lot seg villig bruke. Der ble appellert til masse-

VELKOMMEN EFTER!

I kampens hete i forbindelse med Fellesmarkedet har også DAGBLADET kommet i skade for å trykke sannheten. Således heter det i en innsender som bladet til og med spanderer halvfet sats på: «Vi begynner å se lovverket i EEC i virksomhet. Ministerrådet har pålagt tollavgifter på vareslag fra «tredjeland» med tilbakevirkende kraft. Slik rettspraksis har vi ikke hatt i Norge siden «landssvikopp-gjøret, og den er neppe demokratisk.» Nei, DAGBLADET kan så si!

INGEN NY NEGERMINISTER I USA.

Med et overveldende flertall på 264 mot 150 stemmer avsto representantenes hus i USA president Kennedy's plan om å opprette et nytt ministerium for byspørsmål under ledelse av negeren Robert Weaver. Mot regjeringsforslaget stemte ikke bare 153 republikanere, men også 111 demokrater. Pussig nok har den norske dagspresse, som så gledestrålende fortalte om Kennedy's sorte planer, ikke nevnt det sørgelige resultat med et ord.

SKIP FOR ISRAEL.

Mens de norske redere holder på å manøvrere Norge inn i Fellesmarkedet i håp om bedre å kunne konkurrere og mens norske arbeiderpartipolitikere jevnt og trutt sliter skosålene i Israel, er dette siste land ivrig opp-tatt med å bygge opp sin egen handelsflåte i konkur-

toskeskapen overfor et folk, som ikke hadde høyere ønske, enn at alle parter rakk hinannen hånden. Regjeringen selv viftet med et fellesprogram, som var kvartet fra Nasjonal Samling, uten dog å omfatte denne bevegelse. Ut på høsten mente man formentlig å ha fått det hele tilstrekkelig i kok, til at man våget seg frem med en «Lov» med tilbakevirkende kraft, — om landsforrederi — forsiktigvis kalt landssvik for ikke å utfordre rettsfølelsen for sterkt — som utelukkende var myn-tet på Nasjonal Samlings medlemmer. Konseptet var parafert av en nordmann, men ideen kan da umulig stamme fra nordmenn. Det trengte ihvert fall stalinistisk approbasjon, hvilket vel ikke er naturlig i norsk lovgivningsvirksomhet???

Dermed ble den mest lovløse tilstand i Norges historie etablert og ikledd juridiske former, og massetoskeskapen

ranse med den norske. Således melder «Voix d'Alsace-Lorraine» at den tyske Bundesrepublikken nylig har avlevert det siste av 49 skip de siste seks år i henhold til avtalen med Israel — såkalt «Wiedergutmachungslieferungen». Skipene, som har en samlet tonnasje på 265.000 bruttoregister tonn, er verdt omtrent en halv milliard kroner.

*

SLIK KAN DET SIES —

Alle gode demokratere venn, for ikke å si helgen, den indiske fredsfyrste Nehru, som for en tid siden overfalt den portugisiske koloni Goa, er det blitt noe stillere om i verdenspressen nå. Til gjengjeld har noen fremmelige journalister gitt ham et nytt og treffende navn: «Goa Constrictor Nehru.»

*

HJELP PAKREVET.

Efter at Norge nå har fått en egen utviklingsadmiral, vil vi gjerne gjøre oppmerksom på inderen Baria Schamar, som tydeligvis trenger utviklingshjelp, og hvem er nærmere enn Norge som jo har et India-program gående? Denne Baria Schamar hadde avlagt ed til ære for guden Shiva om å drepe 100 mennesker. Da han ble huket av politiet, gråt han bitterlig og sa: «Jeg har forsaket, jeg har forsaket!» Han hadde nemlig bare klart å få livet av 9 kvinner med haken sin. Med utviklingshjelp til en maskinpistol ville han sikkert kunne gjøre det bedre.

ble denne gang angitt å være utslag av folkets naturlige rettsfølelse. Hvilket er ufor-skammet overfor folket.

OLAF HOLM.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW TANNINNSETNING Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Averter i «Folk og Land»

Bergs Assuransesbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiens gt. 1 — Tlf. 44 49 94

NY AGENTSKOLE.

I «Europakorrespondenz» ser vi at det meldes fra det slovakiske badested Vojnice at det er ankommet et betydelig antall tyskere fra østsonen. Blant de ankomne var det også vesttyskere og østerrikere. Det dreier seg her om et kursus i «nasjonalisme», hvorunder nasjonalt innstilte mennesker skal kunne utdannes til «nasjonalkommunister». Det er så hensikten å smugle disse inn i nasjonale partier og grupper i Tyskland og Østerrike. Det blir også gitt undervisning i «jødespørsmålet». Jødene blir på kurset skildret som kapitalistiske agenter, som er «folkefiendtlige». Vi vil tilføye at her i Norge er vi da kommet lenger, for her har vi i årrekker hatt slike «nasjonalkommunister» rundt i partier og redaksjoner. Og skal vi være ærlige, så liker vi adskillig bedre disse nasjonale kommunister enn de internasjonale, som vi også har en flokk av.

*

FORSKJELL PÅ FOLK.

Vi har lest i avisene om den tragiske flomkatastrofe i Hamburg. Nå forteller DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG at senatet i Hamburg har gått til den storstilte utbetaling av 50 D-mark som en førstehjelp til de overlevende husville — altså snaue 90 kroner. Hva skal et menneske som har mistet alt det eier i slik katastrofe ta seg til med 50 mark, spør bladet. Man får bare håpe at det her dreier seg om en første rate av en langt større finansiell hjelp for ofrene. Ellers ville denne «hjelp» ganske enkelt være utålelig, når det samtidig går milliarder til utviklingshjelp til Afrika og Asia, hvor de som regel ikke kommer de nødlidende til gode, men blir brukt av deres statsfunksjonærer.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.
Bruk postgiro nr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land